

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

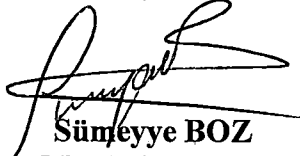
Sayı : 10036

Tarih : 17.01.2025

22266

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf TEKİN** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Basında yer alan haberlere göre, Kürt dili ve edebiyatı akademisyenleri, Mehmet Emin Purçak ve Ayhan Tek, görev yaptığı Muş Alparslan üniversitesinde öğrencilerine kütüphane kaynaklarını tanıtmak ve eğitim materyali sağlamak amacıyla Kürtçe kitaplar okutması nedeniyle haklarında soruşturma açılmıştır. Söz konusu kitapların, üniversite kütüphanesine ait olduğu ve yasal yayınlar olduğu bilinmektedir. Ancak bu durumun bir suç unsuru gibi değerlendirilmesi, akademik özgürlük ve bilimsel özerklik açısından ciddi endişeler doğurmuştur.

Bu olay, Anayasa'nın 42. maddesinde güvence altına alınan eğitim ve öğretim hakkı ile Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin (örneğin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi) "eğitim hakkı" ve "dilsel ve kültürel hakların korunması" ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. Akademisyenlerin, özellikle Kürt dili gibi dezavantajlı ve yeterince desteklenmeyen bir alanda, bilimsel çalışmalarını yürütmesi ve öğrencilerine materyal sunması doğal bir görevdir. Ancak bu gibi soruşturmalar, Kürtçe dil eğitimi ve kültürel çalışmalar üzerindeki mevcut baskıları artırmakta ve çokdillilik ilkesine zarar vermektedir.

Ayrıca, bu durum yalnızca akademik özgürlük değil, aynı zamanda eğitimde fırsat eşitliği ve çok kültürlü toplumsal yapının korunması açısından da sorun teşkil etmektedir. Üniversiteler, farklı dillerde bilimsel çalışmaların yapılmasını desteklemesi gereken kurumlar olarak, bu tür soruşturmalarla bilimsel özgürlüğü baltalama tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.

Bu bağlamda, soruşturmanın hukuki gerekçelerinin açıklanması ve akademik özgürlüğün korunmasına yönelik tedbirlerin artırılması gerektiği açıktır. Türkiye'nin eğitimde çokdilliliği desteklemek ve kültürel çeşitliliği teşvik etmek gibi temel yükümlülükleri olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu olayın daha geniş kapsamda tartışılması elzemdir.

Bu bağlamda:

1. Bir üniversite akademisyenlerinin, öğrencilerine üniversite kütüphanesinde bulunan Kürtçe kitapları tanıtması ve okutması gerekçesiyle haklarında soruşturma açılması hangi yasal dayanaklara dayanmaktadır?
2. Üniversite kütüphanelerinde yasal olarak bulunan Kürtçe kitapların akademik çalışmalar kapsamında kullanılmasını engellemek amacıyla uygulanan bu tür soruşturmanın akademik özgürlük üzerindeki etkileri Bakanlığınızca değerlendirilmiş midir?
3. Söz konusu olayda, soruşturmayı başlatan Muş Alparslan üniversitesi yönetimine veya ilgili birimlere Bakanlığınızca herhangi bir denetim ya da inceleme yapılmış mıdır?
4. Türkiye’de Kürt dili ve edebiyatı bölümlerinin etkin bir şekilde işleyebilmesi ve uluslararası standartlara uygun eğitim sunabilmesi için ne tür politikalar geliştirilmektedir?
5. Kürt dili ve kültürüne yönelik çalışmalar yapan akademisyenlerin bilimsel faaliyetlerini özgürce sürdürebilmeleri için Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir?
6. Eğitimde fırsat eşitliğinin ve çok dillilik ilkesinin korunması amacıyla üniversitelerde Kürtçe dil eğitiminin desteklenmesine yönelik yeni bir politika veya düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?
7. Akademisyenlere yönelik bu tür uygulamaların, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler bağlamında doğurabileceği hukuki ve siyasi sonuçlar hakkında Bakanlığınız bir değerlendirme yapmış mıdır?